

Zaburzenia rozwojowe dzieci i młodzieży

Child and adolescent developmental disorders

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok IV / Semestr VIII
Poziom kształcenia	Jednolite studia magisterskie
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia kliniczna i psychoterapia; Psychologia dzieci i młodzieży
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Ćwiczenia	30	16	3	Zaliczenie na ocenę	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	35	49			
Ogółem	75	75			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z symptomatologią i obrazem klinicznym najczęstszych zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży.
2.	Przygotowanie studentów do prowadzenia diagnozy i terapii dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwojowymi w myśl praktyki opartej na dowodach empirycznych.
3.	Rozwinięcie wśród studentów umiejętności współpracy z opiekunami dzieci i młodzieży oraz prowadzenia psychoedukacji w zakresie zaburzeń rozwojowych.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna procesy etiologiczne, objawy i charakterystyczne cechy obrazu klinicznego zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży.	PS_WG05_Mgr PS_WG06_Mgr PS_WG02_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przypadków i przykładów.
W2	Student zna teoretyczne założenia i przebieg procesu diagnostycznego zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży.	PS_WG11_Mgr	Kolokwium pisemne.
W3	Student zna i rozumie charakterystykę zróżnicowanych źródeł danych diagnostycznych na temat zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży.	PS_WG06_Mgr PS_WG11_Mgr	Kolokwium pisemne.

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi analizować i interpretować zróżnicowane prezentacje problemów rozwojowych, emocjonalnych i behawioralnych dzieci i młodzieży z perspektywy aktualnych teorii psychologicznych.	PS_UW03_Mgr	Kolokwium pisemne, ćwiczenia indywidualne i zespołowe (konceptualizacja przypadku).
U2	Student potrafi zaplanować wieloetapowy proces diagnozy zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży z zastosowaniem elementów praktyki opartej na dowodach empirycznych.	PS_UW06_Mgr	Kolokwium pisemne, ćwiczenia indywidualne i zespołowe (konceptualizacja przypadku).
U3	Student potrafi zaproponować rodzicom i nauczycielom dziecka/adolescenta sposoby wsparcia ukierunkowane na minimalizowanie stwierdzonych zaburzeń i pełne wykorzystanie potencjałów rozwojowych.	PS_UK01_Mgr	Ćwiczenia zespołowe (odgrywanie ról, symulacje).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się

K1	Student jest gotów do zachowania standardów etycznych i prawnych prowadzenia diagnozy oraz terapii psychologicznej w kontakcie z dziećmi i młodzieżą w zróżnicowanych kontekstach klinicznych.	PS_KO01_Mgr PS_KO03_Mgr PS_KO05_Mgr	Analiza przypadków i przykładów, aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do przyjęcia postawy uważności i troski o komfort emocjonalny dzieci i młodzieży, a także rodziców, z którymi pracuje.	PS_KO02_Mgr PS_KO03_Mgr PS_KO06_Mgr	Ćwiczenia zespołowe (odgrywanie ról, symulacje), aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów ocenić swoje kompetencje w przedmiotowym zakresie oraz jest gotów stale je pogłębiać w myśl modelu naukowca-praktyka, ze szczególnym uwzględnieniem aktualizacji wiedzy na temat ilościowych metod pomiaru i diagnozy.	PS_KR01_Mgr PS_KR02_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Ćwiczenia	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Norma rozwojowa czy zaburzenie? Pojęcie zdrowia, psychopatologii i zaburzeń rozwojowych. Współczesna klasyfikacja zaburzeń rozwojowych. Praktyka oparta na dowodach naukowych (EBPP) w kontekście diagnozy i pracy z dziećmi i młodzieżą.	3	1
2.	Praktyczne zastosowanie podstawowych metod diagnozy zaburzeń rozwojowych. Wywiad i obserwacja. Zasady i etapy przeprowadzania wywiadu. Ilościowe i obserwacyjne metody diagnozy objawów. Warunki badań testowych. Zagadnienia etyczne praktyki diagnostycznej – praca z dzieckiem, praca z rodzicami, zakres kompetencji, obowiązków i praw.	3	1
3.	Diagnoza i terapia zespołu nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi oraz zaburzeń zachowania – diagnoza na podstawie danych biograficznych, obserwacji funkcjonowania, testów behawioralnych i ilościowych. Współpraca ze środowiskiem dziecka. Strategie wsparcia.	3	2
4.	Uzależnienia behawioralne i zaburzenia odżywiania w przebiegu rozwoju. Diagnoza zaburzeń odżywiania – prawidłowe i nieprawidłowe rozwojowo zachowania związane z odżywianiem. Zakres i struktura wywiadu, możliwości pomiaru ilościowego.	3	2
5.	Diagnoza i programy terapeutyczne dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami lękowymi, depresyjnymi i tikami. Zaburzenia emocjonalne w przebiegu rozwoju. Przegląd ilościowych metod diagnostycznych, protokołów terapii poznawczo-behawioralnej, danych epidemiologicznych i danych na temat skuteczności terapii.	3	2
6.	Niepelnosprawność intelektualna i specyficzne trudności w uczeniu się. Diagnoza, projektowanie i prowadzenie terapii. Współpraca ze środowiskiem dziecka (rodzice, nauczyciele, pracownicy społeczni). Psychoprofilaktyka u dzieci z zaburzeniami rozwoju. Problematyka FAS.	3	2
7.	Szczegółowy obraz kliniczny i diagnoza zaburzeń ze spektrum autyzmu. Współpraca ze środowiskiem osób ze spektrum autyzmu. Wspieranie rozwoju i edukacji dziecka ze spektrum autyzmu. Terapia dziecka ze spektrum autyzmu. Komunikacja alternatywna. Plany aktywności. Projektowanie i prowadzenie treningu umiejętności społecznych.	3	2
8.	Trauma psychologiczna, zaburzenie stresu potraumatycznego u dzieci i młodzieży. Trauma seksualna, medyczna, dręczenie. Różnice w symptomatologii i obrazie klinicznym. Możliwości terapii i współpracy ze środowiskiem – przegląd protokołów poznawczo-behawioralnych, danych epidemiologicznych, danych na temat skuteczności terapii.	3	1
9.	Żaloba, zaburzenia depresyjne, zachowania samouszkodzające i samobójcze u dzieci i młodzieży. Czynniki ryzyka, objawy, jakościowe i ilościowe rozwiązania diagnostyczne. Strategie profilaktyczne i terapeutyczne.	3	2
10.	Zaburzenia integracji sensorycznej i terapia sensoryczna – krytyczna analiza koncepcji i dowodów empirycznych. Badania nad terapią zaburzeń rozwojowych – źródła danych, metody oceny jakości i trafności. Pseudonaukowe i szkodliwe oddziaływania w psychoterapii dzieci i młodzieży w kontekście ADHD i ASD.	3	1
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Ćwiczenia	Wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną, analiza przypadków i przykładów, dyskusja, debata, ćwiczenia indywidualne i zespołowe, symulacje.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Ćwiczenia
Kolokwium pisemne	50
Wykonanie ćwiczeń podczas zajęć	25
Wypowiedzi ustne podczas zajęć (np. w trakcie dyskusji, debaty)	25
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Przygotowanie do udziału w zajęciach (np. wstępna lektura, przygotowanie lub zgromadzenie materiałów, pomocy, przygotowanie referatu lub prezentacji na zajęcia itp.)	10	19
2.	Lektura obowiązkowa	15	20
3.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	5	5
4.	Przygotowanie do kolokwium	10	10
Razem		35	49

Literatura obowiązkowa

1.	Borkowska, A., Cierpiałkowska, L., Grzegorzewska, I. (2020). <i>Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży</i> . PWN.
2.	Kostka-Szymańska, M., Krasowicz-Kupis, G. (2022). <i>Ocena rozwoju intelektualnego dzieci z wybranymi zaburzeniami neurorozwojowymi</i> . Wydawnictwo UMCS.
3.	J. Morrison, K. Flegel (2018). <i>Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży adolescents</i> , The Guilford Press.
4.	Czajka-Szymona I., (2020) <i>Zaburzenia rozwojowe dzieci i młodzieży</i> . Wydawnictwo AEH

Literatura uzupełniająca

1.	Antshel, K. M., & Olszewski, A. K. (2014). Cognitive behavioral therapy for adolescents with ADHD. <i>Child and Adolescent Psychiatric Clinics</i> , 23(4), 825-842.
2.	Cooper, K., Loades, M. E., & Russell, A. (2018). Adapting psychological therapies for autism. <i>Research in Autism Spectrum Disorders</i> , 45, 43-50.
3.	Kirkham, P. (2017). 'The line between intervention and abuse'—autism and applied behaviour analysis. <i>History of the Human Sciences</i> , 30(2), 107-126.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	